

Suomen kunnissa on tehtävä työtä lasten ja nuorten lukutaidon edistämiseksi. Yksi ratkaisu siihen on tukea lukutaitoa teatterin ja draaman keinoin.

Suomalaisten lukutaito on rapistumassa. PISA-arvioinnissa Suomen kansallinen keskiarvo (536) sijoittuu tyydyttävälle suoritustasolle. Arvioinnin mukaan heikkoja lukijoita oli kahdeksan prosenttia. Eurostatin tutkimusten (8/2016) mukaan Suomessa on enemmän koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle pudonneita nuoria kuin muissa Pohjoismaissa. Lukutaito on yksi avaintekijä syrjäytymisen ehkäisyssä. Se on myös elinikäisen oppimisen perusta. Vankka pohja lukutaidolle luodaan lapsena. Lukutaito on taito, joka kehittyy ja jota tulee kehittää koko elämän ajan.

Lukutaidon kehittämisessä on tärkeää löytää lapsia ja nuoria kiinnostavia tekstejä ja tekstityyppejä sekä laajentaa käsitystä lukemisesta. Jos kaunokirjallinen teos ei tunnu lapsesta tai nuoresta omimmalta lukemisen muodolta, voimme kannustaa esimerkiksi tietokirjojen tai rap-lyriikoiden pariin. Sanat haltuun -hankkeessa lukutaitoa lähestyttiin rap-musiikin keinoin. Hankkeen työpajojen vaikutuksia tutkittaessa puolet nuorista koki oppineensa uutta, 30 prosenttia kiinnostui uudentlaisista teksteistä, ja yli 20 prosenttia muutti suhtautumistaan lukemiseen.

Yksi ratkaisu lasten ja nuorten lukutaidon edistämiseen on, että kaupungissa tehdään lukutaitoa edistävää työtä teatterin ja draaman keinoin. Kiinnostus kirjoihin ja lukemiseen ei synny itsestään, vaan se vaatii uudentlaisia menetelmiä. Kirjastojen kirjavinkkaukset on mahdollista toteuttaa draaman keinoin tai ilmiöpohjaisesti yhdessä tehden. Tätä työtä voitaisiin tehdä kirjastoissa teatterialan ammattilaisen toimesta, yhteistyössä paikallisten taiteen ammattilaisten, kulttuurijärjestöjen tai -yritysten kanssa. Kaupunki voi myös palkata alueelleen yhteisen teatterialan ammattilaisen, tai palvelu voidaan ostaa alueen yhdistykseltä tai yritykseltä. Vaihtoehtoisesti kaupunki voi määrittää osan kulttuuripalvelujen tai kirjaston työntekijän työajasta kirjavinkkaustyöhön.

Helsingissä lukutaitoa edistetään jo draaman ja teatterin keinoin. Helsingin kaupunginkirjastolla on seitsemän vuotta ollut kirjaston teatteritäti. Teatteritäti on vuosien aikana vinkannut ja innostanut useita tuhansia lapsia ja nuoria lukemaan. Annettujen kirjavinkkausten jälkeen kirjoja on jouduttu tilaamaan lisää kovan kysynnän vuoksi. Syksyn 2019 aikana kirjavinkkaukset teatterin ja draaman keinoin alkavat Helsingissä myös aikuisille. Tämä konsepti on mahdollista monistaa mihin tahansa kuntaan. Helsingin teatteritäti Minna Rimpilä on luvannut auttaa toiminnan käynnistämässä. Hankkeen kummeiksi voidaan pyytää alueen kirjailijoita.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Tampereella aloitetaan lukutaidon vahvistaminen teatterin ja draaman keinoin.

Sofia Vilk *Minna Rimpilä* *Jyri Talonen* *Marjaana*

Tina Lovaara

Rita Leinonen
Taina Koski

Yrjö Silfverberg
Vasso Alaranta

Sari Tamus

Heimo Paalasmaa
Jukka Mäkelä

Cheri Haukio

Heimo Paalasmaa

V. M.

J. M.

Olga Haapala

J. M. Stenroos

M. M.

J. K. Kivistakallio

Anna-Kaari Heikkinen
ANNA-KAISA HEINÄMÄKI

Jouko
Petro Siuro

Matti Kari

Lassi Kaleva

~~Matti Kari~~ Ari Wigdalius

Riitta Ollila

Yrjö Rokosa
Inna Rokosa

Anne Niemola

Pekka Salmi

Pekka Salmi

Kuusi Kumpulainen

Jukka Kumpulainen
Jukka Kumpulainen

P. O. Tammela

Anna Kivi

Milla-Liisa Mäkelä

Mina Minkkinen

Mina Minkkinen

Sankari Toivola

Sankari Toivola

Milla Hanko

Milla Hanko

Ulla Tapio

Ulla Tapio

Ulla Tapio